

Mikołajek Małgorzata

Szkoła Podstawowa im Jana Pawła II w Łąckiej Górnej

klasa V Szkoła Podstawowa

I. Założenia ogólne: Wstępny harmonogram sprawdzianów i kartkówek, formy sprawdzania wiadomości, zasady poprawy ocen, wymagania edukacyjne, zasady pracy na lekcji zostały przekazane uczniom na pierwszej lekcji geografii. Opis ogólnych wymagań znajduje się w osobnym pliku i jest dostosowany do statutu szkoły oraz regulaminów wewnętrznych. Poniżej przedstawiono wymagania szczegółowe.

Wymagania na poszczególne oceny : opracowane na podstawie:

Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej

Ocena dopuszczający

- wyjaśnia znaczenie terminów: *mapa, skala, legenda mapy*
- wymienia elementy mapy
- wyjaśnia znaczenie terminów: *wysokość bezwzględna, wysokość względna*
- odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej
- podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych
- wymienia różne rodzaje map odczytuje informacje z planu miasta

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie terminu *krajobraz*
- wymienia składniki krajobrazu
- wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy
- wymienia pasy rzeźby terenu Polski
- wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie
- wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego
- wymienia główne miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim
- wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego
- wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie
- odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim
- wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką
- wskazuje na mapie największe rzeki przecinające Nizinę Mazowiecką
- wskazuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej

- podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy
 - określa położenie Warszawy na mapie Polski
 - wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy
 - wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską
 - wskazuje na mapie największe miasta na Wyżynie Śląskiej
 - wskazuje na mapie Polski Wyżynę Lubelską
 - wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej
 - określa na podstawie mapy Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
 - podaje nazwę parku narodowego leżącego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej
 - podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej
 - określa na podstawie mapy położenie Tatr
- wskazuje na mapie Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie
- wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe
 - wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie
 - wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych
 - wyjaśnia znaczenie terminu *pogoda*
 - wymienia składniki pogody
 - wyjaśnia znaczenie terminu *klimat*
 - wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne Ziemi
 - wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi
 - wskazuje na mapie strefy wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej
 - podaje nazwy warstw wilgotnego lasu równikowego i wskazuje te warstwy na ilustracji
 - rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych
 - wyjaśnia znaczenie terminów: *sawanna*, *step*
 - wskazuje na mapie strefy sawann i stepów
 - wymienia gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla sawann i stepów
 - wyjaśnia znaczenie terminu *pustynia*
 - wskazuje na mapie obszary występowania pustyń gorących i pustyń lodowych
 - rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla pustyń gorących i pustyń lodowych
 - wskazuje na mapie położenie strefy krajobrazów śródziemnomorskich
 - wymienia na podstawie mapy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym
 - rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla strefy śródziemnomorskiej
 - wymienia gatunki upraw charakterystycznych dla strefy śródziemnomorskiej
 - wyjaśnia znaczenie terminów: *tajga*, *tundra*, *wieloletnia zmarzlina*
 - wskazuje na mapie położenie stref tajgi i tundry
 - rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi i tundry
 - wskazuje na mapie Himalaje
 - wymienia charakterystyczne dla Himalajów gatunki roślin i zwierząt

Ocena dostateczny

- odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie
- stosuje legendę mapy do odczytania informacji
- odczytuje skalę mapy
- rozróżnia rodzaje skał

- oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej z mapy
 - odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej
- wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu miasta

- podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym
- określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski
- przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji
- omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego
- wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego
- przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej
- wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej
- opisuje cechy krajobrazu wielkomiejskiego
- wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej
- przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej
- omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji
- wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
- wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr
- wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego
- omawia cechy pogody w górach
- wymienia atrakcje turystyczne Tatr

- wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna
- wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie
- porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów
- wskazuje akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych

- wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem
- odczytuje z klimatogramu temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w danym miesiącu
- wymienia typy klimatów w strefie umiarkowanej
 - omawia na podstawie mapy stref klimatycznych i klimatogramów klimat strefy wilgotnych lasów równikowych oraz klimat strefy lasów liściastych i mieszanych
 - omawia na podstawie ilustracji warstwową budowę lasów strefy umiarkowanej
- wyjaśnia znaczenie terminów: *preria*, *pampa*
- omawia charakterystyczne cechy klimatu stref sawann i stepów
 - opisuje na podstawie ilustracji świat roślin i zwierząt pustyń gorących i pustyń lodowych
- wymienia cechy charakterystyczne klimatu śródziemnomorskiego
- wymienia obiekty turystyczne w basenie Morza Śródziemnego
- wymienia charakterystyczne cechy klimatu stref tajgi i tundry
- wskazuje na mapie położenie najwyższych łańcuchów górskich innych niż Himalaje
- charakteryzuje krajobraz wysokogórski w Himalajach
- opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach

Ocena dobry

- rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe
- rysuje podziałkę liniową
- wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę

- oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej
 - wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa
 - wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim
 - wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową
 - przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie
-
- charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce
 - opisuje krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby terenu
 - opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz
 - przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim
 - opisuje zajęcia mieszkańców regionu nadmorskiego
 - przedstawia wpływ lądolodu na krajobraz pojezierzy
 - omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej
 - przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy
 - omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej
 - charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej
 - omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych
 - charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej
 - charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
 - opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach
 - opisuje zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala
-
- podaje przyczyny odkryć geograficznych
 - wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy geograficznej Marca Polo
 - opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba
-
- wskazuje na mapie klimatycznej obszary o najwyższej oraz najniższej średniej rocznej temperaturze powietrza
 - wskazuje na mapie klimatycznej obszary o największej i najmniejszej rocznej sumie opadów
 - porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym
 - wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych
 - przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej
 - charakteryzuje warstwy wilgotnego lasu równikowego
 - charakteryzuje na podstawie ilustracji krajobrazy sawann i stepów
 - omawia klimat stref pustyń gorących i pustyń lodowych
 - omawia rzeźbę terenu pustyń gorących
 - omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego
 - charakteryzuje cechy krajobrazu tajgi i tundry
 - charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w Himalajach

Ocena bardzo dobry

- dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych
- przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową

- oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej
- oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej
- oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej
- rozpoznaje przedstawione na mapach poziomicowych formy terenu
- rozpoznaje formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej
- omawia zastosowanie map cyfrowych
- podaje różnice między mapą turystyczną a planem miasta
- dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki zagospodarowania
- porównuje na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach
- wyjaśnia na podstawie ilustracji, jak powstaje jezioro przybrzeżne
- wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie
- wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim
- charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej
- opisuje zabudowę i sieć komunikacyjną Warszawy
- omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki
- opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej
- opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej
- charakteryzuje na podstawie mapy atrakcje turystyczne Szlaku Orlich Gniazd
- przedstawia argumenty potwierdzające różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich
- opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr

• określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej
opisuje podróże odkrywcze w okresie od XVII w. do XX w.

- oblicza średnią roczną temperaturę powietrza
 - oblicza różnicę między średnią temperaturą powietrza w najcieplejszym miesiącu i najzimniejszym miesiącu roku
 - oblicza roczną sumę opadów
 - prezentuje przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia mieszkańców stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych
 - porównuje cechy krajobrazu sawann i stepów
 - omawia przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefach pustyń gorących i pustyń lodowych
 - prezentuje przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefie śródziemnomorskiej
 - porównuje budownictwo i życie mieszkańców stref tajgi i tundry
- analizuje zmienność warunków klimatycznych w Himalajach i jej wpływ na życie ludności

Ocena celujący

- posługuje się planem miasta w terenie
- podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści
- analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski
- czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego
- projektuje i opisuje trasę wycieczki na podstawie mapy turystycznej lub planu miasta
- proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy
- prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły
- przygotowuje prezentację multimedialną na temat Wybrzeża Słowińskiego z uwzględnieniem elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego

- przedstawia zróżnicowanie krajobrazu krain geograficznych w pasie pojezierzy na podstawie mapy
- analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki rozwoju rolnictwa na Nizinie Mazowieckiej
- planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie
- przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka
- analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej
- przedstawia historię zamków znajdujących się na Szlaku Orlich Gniazd
- wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
- oblicza różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębokością w oceanach
- przedstawia znaczenie odkryć geograficznych
- przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map tematycznych
- omawia wpływ człowieka na krajobrazy Ziemi
- porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanymi strefy umiarkowanej pod względem klimatu, roślinności i świata zwierząt
- analizuje strefy sawann i stepów pod względem położenia, warunków klimatycznych i głównych cech krajobrazu
- przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyń gorących i pustyń lodowych
- opisuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji zróżnicowanie przyrodnicze i kulturowe strefy śródziemnomorskiej
- porównuje rozmieszczenie stref krajobrazowych na Ziemi i pięter roślinności w górach

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana semestralnej /rocznej/ oceny klasyfikacyjnej z geografii:

1. Tryb ubiegania się o wyższą ocenę niż przewidywana semestralna /roczna/ ocena klasyfikacyjna z geografii otwiera się w dniu przekazania informacji o przewidywanej ocenie.
2. Warunkiem ubiegania się o wyższą niż przewidywana semestralną / roczną/ ocenę klasyfikacyjną z geografii jest złożenie przez ucznia lub rodziców pisemnego wniosku zawierającego uzasadnienie prośby oraz informację, o jaką ocenę ubiega się uczeń. Wniosek, uczeń lub jego rodzice / prawni opiekunowie/, składają za pośrednictwem nauczyciela geografii do dyrektora szkoły, najpóźniej na tydzień przed posiedzeniem rady pedagogicznej.
3. Dyrektor, po rozpatrzeniu wniosku wydaje decyzję o przeprowadzeniu lub braku podstaw do przeprowadzenia egzaminu sprawdzającego.
4. Nie może starać się o podwyższenie oceny uczeń, który:
 - Ma nieusprawiedliwione godziny lekcyjne i unika lekcji geografii